

Л. Ранке та ін. 1844 у Б.у. стажувався і слухав лекції мінералога Х. Вейса, географа К. Ріттера – членів Берлінської академії наук кандидат філософії Київського університету св. Володимира О. Рогович, пізніше професор цього університету і директор Ботанічного саду. Після Першої світової війни студентами Б.у. було чимало українських емігрантів, зокрема, історик Б. Крупницький, журналісти М. Добрянський–Демкович, З. Пеленський. В Б.у. читали лекції, виступали з науковими доповідями С. Смаль-Стоцький, Д. Чижевський, Б. Матюшенко, В. Кубійович, І. Лоський, В. Леонтович, З. Кузеля. У Фonetичному інституті університету Я. Рудницький на запрошення професора Д. Вестермана опрацював українські діалектичні тексти. У листопаді 1926 заходами П. Скоропадського та за підтримки німецького уряду був заснований як філіал Б.у. Український науковий інститут, очолений істориком Д. Дорошенком, де діяли чотири кафедри: української історії, української державності, духовної культури і релігійних відносин, історії матеріальної культури. В інституті працювали В. Липинський, І. Мірчук, В. Залозецький, Б. Крупницький, М. Антонович, Д. Оляничин, І. Лоський, які видавали праці про Україну українською та німецькою мовами.

Літ.: Берлін – столиця ГДР. – Дрезден, 1980; Яріш В., Сулима М. Українці в Берліні, 1918-1945 рр. – Торонто, 1996; З історії міжнародних зв'язків України: наука, освіта (XIX – 30-ті роки XX ст.). Документи і матеріали. – К., 1999; Fischer Weltalmanach. – München, 1999; Киян О.І. М.Д. Іванишев як історик й організатор історичної науки // УІЖ, 2002, №2.

Н.В.Кривець.

БЕРНАРДИНЦІ – члени католицької чернечої організації, що виникла у результаті реорганізації абатом Бернаром Клервоським ордену цистерціан, заснованого 1098 у Франції. 1119 папою був затверджений статут Б. У 13-14 ст. орден перетворився на один із найвпливовіших у Європі. Його представники брали участь у підготовці другого хрестового походу 1147-49. Поміж інших католицьких чернечих братств Б. вирізнялись визнанням таїнств православної церкви. Їх монастирі діяли у Франції, Італії, Іспанії, Австрії та інших країнах. Під впливом проповідницької діяльності Іоанна Капістрана, який 1453 прибув до Кракова, тут було засновано монастир Б. Наступного року княгинею Анною Мазовецькою побудовано бернардинський монастир у Варшаві. Від 1468 члени ордену діяли у Литві. З другої половини 15 ст. діяльність Б. розгорнулася на західноукраїнських землях, 1460 їх монастир засновано у Львові. В Україні монастирі ордену існували у Луцьку, Дубно, Житомирі, Бережанах та інших містах. Протягом 18-19 ст. більшість з них було ліквідовано австрійським та російським урядами.

Літ.: Kantak K. Bernardyni Polscy. – Lwów, 1933, т.1; Ульяновський В.І. Історія церкви та релігійної думки на Україні. – К., 1994, кн.2.

О.А.Іваненко.